

Ombudsman u Ústavního soudu podpořil návrh na zrušení části občanského zákoníku, která umožňuje odškodňování nemajetkové újmy na zdraví pouze podle „zásad slušnosti“

29.9.2023 - | Veřejný ochránce práv

„Domnívám se, že primárním zájmem poškozeného v situaci, kdy mu jednáním jiného byla způsobena újma na zdraví, je získat odškodnění v alespoň minimální určité výši a získat je relativně rychle. Stávající právní úprava nenabízí poškozenému ani jedno, ani druhé,“ shrnul ombudsman Stanislav Křeček ve vyjádření pro Ústavní soud své obavy.

Ustanovení v §2958 občanského zákoníku je podle ombudsmana příliš obecné a neurčité. Tím, že nepředstavuje žádná kritéria nebo vodítka pro určování náhrady nemajetkové újmy, ani s nimi nepočítá v podobě prováděcího předpisu, porušuje princip právní jistoty a předvídatelnosti práva.

Ombudsman ve vyjádření odkazuje především na své rozsáhlé šetření týkající se Metodiky k náhradě nemajetkové újmy. Ta vznikla právě v návaznosti na neurčité ustanovení v občanském zákoníku. Podle autorů má Metodika fungovat jako vodítka při určování výše náhrady. Podle ombudsmana je ale v mnoha ohledech problematická.

„Metodika nevzešla z řádného legislativního procesu, ani nebyla předmětem širší společenské či odborné debaty. Nejedná se o právní předpis, ani sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu. Jako taková je tedy běžnými právními prostředky nezměnitelná a nezrušitelná,“ uvedl ombudsman s tím, že Metodika by měla být vnímána jako ryze nezávazný materiál. *„Přesto na jejím základě Ministerstvo spravedlnosti vytvořilo nové znalecké odvětví ‘stanovení nemateriální újmy na zdraví’. V lékařské obci přitom neexistuje pro takovou znaleckou činnost potřebná odbornost,“* dodal.

Už dříve veřejný ochránce práv upozornil, že znalci postupující podle Metodiky by mohli překračovat meze své odbornosti a posuzovat i otázky, které nejsou z medicínského hlediska schopni ověřit a odborně posoudit, natož znalecky potvrdit. Metodika navíc do značné míry přenáší odpovědnost za posouzení nemajetkové újmy na zdraví ze soudu na znalce.

Všechny tyto negativní důsledky podle ombudsmana pramení právě z neurčitého ustanovení občanského zákoníku. Proto souhlasí s návrhem Okresního soudu ve Vyškově, aby Ústavní soud uvedené ustanovení zrušil pro jeho neústavnost.

- Vyjádření veřejného ochránce práv pro Ústavní soud
- Zpráva o šetření - 6709/2019/VOP

https://www.ochrance.cz/aktualne/ombudsman_u_ustavniho_soudu_podporil_navrh_na_zruseni_casti_obcanskeho_zakoniku_ktera_umozuje_odskodnovani_nemajetkove_ujmy_na_zdravi_pouze_podle_zasad_slusnosti